

X kadencja



KANCELARIA SEJMU

Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

- **KOMISJI DO SPRAW KONTROLI
PAŃSTWOWEJ (NR 61)**
 - **KOMISJI POLITYKI SPOŁECZNEJ
I RODZINY (NR 75)**
- z dnia 7 października 2025 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia Komisji do Spraw Kontroli Państwowej (nr 61) Komisji Polityki Społecznej i Rodziny (nr 75)

7 października 2025 r.

Komisja do Spraw Kontroli Państwowej oraz Komisja Polityki Społecznej i Rodziny, obradujące pod przewodnictwem posła **Katarzyny Ueberhan (Lewica)**, przewodniczącej Komisji Polityki Społecznej i Rodziny, rozpatrzyły:

– sprawozdanie głównego inspektora pracy z działalności Państwowej Inspekcji Pracy w 2024 roku (druk nr 1463).

W posiedzeniu udział wzięli: **Marcin Stanecki** główny inspektor pracy wraz ze współpracownikami, **Kamil Rybikowski** przedstawiciel Związku Rzemiosła Polskiego.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Jolanta Boratyn-Dąbkowska**, **Tadeusz Cieśluk**, **Damian Norwiński** i **Tadeusz Oset** – z sekretariatów Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodnicząca poseł **Katarzyna Ueberhan (Lewica)**:

Szanowni państwo, dzień dobry. Proszę o zajęcie miejsc, wyciszenie rozmów – chciałabym rozpocząć. Otwieram wspólne posiedzenie Komisji Polityki Społecznej i Rodziny oraz Komisji do Spraw Kontroli Państwowej.

Witam pana przewodniczącego, pana marszałka Sawickiego, witam wszystkich państwa parlamentarzystów. Witam oczywiście naszego wyjątkowego dzisiaj na Komisji gościa – pana ministra, głównego inspektora pracy. Witam przedstawicieli resortu pracy i stronę społeczną.

Stwierdzam kworum.

Porządek dzisiejszego posiedzenia został państwu doręczony. Porządek dzienny przewiduje rozpatrzenie sprawozdania głównego inspektora pracy z działalności PIP w 2024 r. (druk nr 1463). Czy są uwagi do porządku dziennego? Nie słyszę. Stwierdzam, że Komisje przyjęły porządek dzienny.

Przechodzimy zatem do jego realizacji. Szanowni państwo, 7 lipca tego roku marszałek Sejmu skierował do Komisji sprawozdanie z działalności PIP w 2024 r. – jak wspomniałam, druk nr 1463 – w celu rozpatrzenia.

Przechodzimy zatem do rozpatrzenia sprawozdania. Proszę pana ministra Marcina Stanecckiego o przedstawienie połączonym Komisjom najważniejszych informacji dotyczących działalności PIP w minionym roku. Oddaję głos.

Główny inspektor pracy **Marcin Stanecki**:

Dzień dobry. Szanowne Komisje, szanowna pani przewodnicząca, szanowne panie i panowie posłowie, z wielką dumą prezentuję sprawozdanie z działalności kontrolnej PIP za 2024 r., bo jest to efekt pracy wszystkich pracowników PIP, nie tylko inspektorów pracy.

Naszą prezentację zacznę od działalności kontrolno-nadzorczej, bo jest to podstawowa działalność PIP. Przeprowadziliśmy w 2024 r. blisko 62 tys. kontroli, blisko 50 tys. skontrolowanych podmiotów. 3,8 mln osób pracowało w skontrolowanych podmiotach. Efektem kontroli było wydanie ponad 232 tys. decyzji z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy, 6 tys. decyzji płacowych, blisko 250 tys. wniosków w wystąpieniach oraz ponad 14 tys. poleceń. Łączna kwota decyzji płacowych wynosiła ponad 214 mln zł.

Poza działalnością kontrolno-nadzorczą dużą wagę przywiązujemy do działalności prewencyjno-promocyjnej – jest to taka nasza druga noga, druga gałąź, jeżeli chodzi o nasze działania. Co ważne i z czego jesteśmy bardzo dumni – 168 tys. osób zostało przez nas przeszkolonych. To jest rekord, rekordowa liczba. Również skupialiśmy się na rolnikach indywidualnych, którzy uzyskiwali wsparcie merytoryczne PIP. Trafiliśmy do 9,9 tys. rolników, rozdaliśmy 405 tys. publikacji,

które drukujemy. Jesteśmy również bardzo dumni z tego, że 2,6 mln osób zobaczyło spot kampanii „Budowa – STOP wypadkom!” w internecie.

Jeżeli chodzi o wybrane efekty z kontroli, bo gdybyśmy mówili o wszystkich naszych efektach, to pewnie moglibyśmy mówić do rana, to zlikwidowaliśmy bezpośrednie zagrożenie dla życia lub zdrowia dla blisko 77 tys. osób. Dzięki działalności PIP ponad 52 tys. pracowników otrzymało należne wynagrodzenie bądź inne świadczenia ze stosunku pracy. 4,2 tys. osób zatrudnionych na podstawie umowy zlecenia otrzymało należności z tytułu minimalnej stawki godzinowej.

Jeżeli chodzi o efekty w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy, to wyeliminowaliśmy nieprawidłowości w zakresie badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia dla blisko 75 tys. osób, dla blisko 40 tys. osób wyeliminowaliśmy nieprawidłowości w zakresie środków ochrony indywidualnej, dla 127 tys. w zakresie oceny ryzyka zawodowego. Ponad 90 tys. pracowników dzięki nam miało przeprowadzone szkolenie z zakresu BHP.

Jeżeli chodzi o prawną ochronę pracy i nasze efekty – potwierdzenie na piśmie zawarcia umowy o pracę – tutaj mieliśmy efekt w zakresie 2,7 tys. pracowników. Jeżeli chodzi o zawieranie umów cywilnoprawnych w warunkach, w których powinna być zawarta umowa o pracę, wyeliminowaliśmy nieprawidłowości dla 3,2 tys. osób. 2,9 tys. osób dzięki nam otrzymało świadectwo pracy, ponad 9 tys. otrzymało poprawnie sporządzoną umowę o pracę. Ponad 11 tys. osób dzięki nam miało wyeliminowane nieprawidłowości w zakresie pracy powyżej 5 dni w tygodniu w przyjętym okresie rozliczeniowym.

Jeżeli chodzi o działalność inspekcji, to niebagatelną rolę odgrywają skargi. W zeszłym roku liczba skarg – w 2024 r. – była zbliżona do tej z 2023 r. i oscylowała wokół liczby 44 tys., ale liczba problemów skargowych wynosiła blisko 79 tys. W związku ze zgłoszonymi skargami przeprowadziliśmy 21,5 tys. kontroli. Jeżeli chodzi o problematykę zgłaszanych skarg, to ta problematyka jest praktycznie od lat ta sama – wynagrodzenia za pracę i czas pracy to jest 40% wszystkich zgłoszonych skarg.

Badanie okoliczności i przyczyn wypadków jest jednym z najważniejszych zadań PIP. W zeszłym roku zbadaliśmy okoliczności i przyczyny blisko 1930 wypadków przy pracy, w wyniku których poszkodowanych zostało 2179 osób – 603 doznały ciężkich obrażeń ciała, a 223 poniosły śmierć. Jeśli chodzi o ustalenie przyczyn, to co drugi wypadek był spowodowany przyczyną ludzką, co trzeci – przyczyną organizacyjną, a co piąty – techniczną.

Jeżeli chodzi o działania strategiczne, to program działań na lata 2022–2024 przewidywał trzy strategie – strategię kontroli i działań prewencyjnych dla sektora budowlanego, strategię kontroli zagrożeń chemicznymi czynnikami środowiska pracy i strategię wzmożonego nadzoru nad zakładami pracy.

Jeżeli chodzi o strategię budowlaną, to w ciągu trzech lat wytypowano i objęto nadzorem 173 place budowy, na których były realizowane inwestycje o szczególnym znaczeniu ze względu na ich wielkość, technologię wykonania lub specyfikę prac. Skontrolowano 3065 placów budowy w ramach pozostałych działań kontrolnych prowadzonych w ciągu całego roku i skontrolowano blisko 7 tys. małych budow podczas akcji przeprowadzanych w czerwcu i wrześniu. Łącznie przeprowadziliśmy ponad 21 tys. kontroli w ponad 16 tys. podmiotów, gdzie pracowało blisko 120 tys. osób.

Strategia kontroli i działań prewencyjnych dla sektora budowlanego to kampania prewencyjno-kontrolna „Budowa. STOP wypadkom”. W latach 2022–2024 mieliśmy blisko 4,5 tys. emisji w 67 rozgłoszeniach radiowych – z przekazem radiowym trafiliśmy do blisko 7 mln osób. Mieliśmy również blisko 7,5 tys. emisji w TVP1, TVP2, Polsacie i 97 stacjach tematycznych, 4 mln obejrzeń naszego spotu w serwisie YouTube i w sumie blisko 800 tys. kliknięć w banery i inne formy reklamy związane z kampanią.

Jeżeli chodzi o kontrole w wybranych branżach, to przeprowadziliśmy 785 kontroli z nadzoru rynku, podczas których skontrolowaliśmy 825 wyrobów – wykazując niezgodność z wymaganiami zasadniczymi 38% z nich. Również przeprowadzaliśmy kontrole związane z zatrudnieniem osób z niepełnosprawnością. Przeprowadziliśmy 948 takich kontroli w 728 podmiotach zatrudniających takie osoby. Również przeprowadzaliśmy kontrole w kopalniach, firmach świadczących usługi na rzecz górnictwa, na farmach fotowoltaicznych, w elektrowniach wiatrowych, w elektrociepłowniach, w zakładach usług leśnych oraz w zakładach zajmujących się produkcją roślinną i zwierzęcą.

Również kontrolowaliśmy zawieranie umów cywilnoprawnych – skontrolowaliśmy blisko 40 tys. umów cywilnoprawnych.

Jeżeli chodzi o przestrzeganie przepisów dotyczących wynagrodzeń, to przeprowadziliśmy ponad 15 tys. kontroli, w co czwartej stwierdziliśmy nieprawidłowości.

Jeżeli chodzi o kontrolę czasu pracy, to przeprowadziliśmy kontrole ponad 10 tys. kierowców. Były to kontrole zarówno planowe, jak i kontrole kierowców, pracowników administracyjnych w sądach i prokuraturze oraz w następstwie podejmowanych skarg. Najczęstsze nieprawidłowości dotyczyły ewidencji czasu pracy – występowały w co drugim kontrolowanym podmiocie, a w co trzecim nie było systemów czasu pracy, rozkładów czy okresów rozliczeniowych. W co czwartym podmiocie nie był przestrzegany pięciodniowy tydzień czasu pracy.

Legalność zatrudnienia i innej pracy zarobkowej obywateli polskich – 20 tys. kontroli, ponad 19 tys. podmiotów, 112,2 tys. osób objętych kontrolą. Nielegalne zatrudnienie lub nielegalną pracę zarobkową stwierdziliśmy w odniesieniu do 14,6 tys. osób.

Jeżeli chodzi o legalność zatrudnienia i innej pracy zarobkowej oraz wykonywania pracy przez cudzoziemców, to przeprowadziliśmy 8723 kontrole – blisko 37 tys. cudzoziemców. Kontrolą objęliśmy obywateli 114 państw. Najliczniejszą grupą byli obywatele Ukrainy – blisko 27 tys., to jest 73% sprawdzonych cudzoziemców. W dalszej kolejności kontrolą objęto obywateli Białorusi, Gruzji, Kolumbii, Indii i Filipin. Widoczny jest, w porównaniu z latami ubiegłymi, wzrost liczby cudzoziemców z państw Azji oraz Ameryki Południowej. W co trzeciej kontroli stwierdziliśmy nielegalne wykonywanie pracy.

W zakresie naszej działalności mamy również pierwszą kontrolę – wsparcie małych firm. Przeprowadziliśmy 1882 tego typu kontrole i w prawie każdym zakładzie kontrolowanym po raz pierwszy ujawniono różnego rodzaju nieprawidłowości – średnio 15 na jedną kontrolę. Pierwsza kontrola kończyła się również udzieleniem średnio 8 porad prawnych lub technicznych. Wobec 18% pracodawców inspektorzy uznali, że wystarczy zastosowanie środka oddziaływania wychowawczego w postaci pouczenia, ostrzeżenia lub zwrócenia uwagi.

Porady prawne i techniczne. W zeszłym roku udzieliliśmy ponad 920 tys. porad, z czego podczas czynności kontrolnych blisko 359 tys. 189 tys. było poradami technicznymi, a blisko 170 tys. poradami prawnymi, w tym ok. 40,5 tys. dotyczyło legalności zatrudnienia. Tutaj mówię o poradach, które udzieliliśmy w trakcie czynności kontrolnych. Najczęściej udzielamy porad pracownikom, w tym byłym pracownikom – to jest 60%. 30% ogólnej liczby porad udzieliliśmy pracodawcom, ale z porad również korzystali cudzoziemcy, związki zawodowe, osoby ubiegające się o zatrudnienie, organy samorządu terytorialnego, społeczni inspektorzy pracy i rolnicy.

Jeżeli chodzi o naszą działalność, to mieliśmy również kampanię informacyjno-edukacyjną realizowaną od 2022 r. – „Legitna praca”. Jej celem było upowszechnienie wiedzy o przepisach prawa pracy dotyczących zatrudnienia, kształtowanie świadomości zagrożeń zawodowych występujących w środowisku pracy, informowanie o możliwościach skorzystania z pomocy merytorycznej udzielanej przez PIP, wyeliminowanie nieprawidłowości w zatrudnieniu, tworzenie kultury bezpieczeństwa młodych pracowników poprzez kreowanie postaw i wartości związanych z eliminowaniem ryzyka zawodowego. Co istotne, dostosowaliśmy przekaz do młodego odbiorcy i realizowaliśmy działania w serwisach internetowych – YouTube, Instagram, TikTok – gdzie emitowane były krótkie filmy informacyjne.

Państwowa Inspekcja Pracy – tak jak wspominałem – to nie tylko czynności kontrolne, ale również programy prewencyjno-edukacyjne. Jeżeli chodzi o te nasze programy, to były to:

- „Efektywne zarządzanie ryzykiem zawodowym” – chcieliśmy podnieść świadomość znaczenia prawidłowej oceny ryzyka zawodowego jako kluczowego elementu zarządzania bezpieczeństwem i prewencji wypadkowej;
- „Zdobądź dyplom PIP” – celem programu jest wspieranie pracodawców zatrudniających do 20 osób w doprowadzeniu ich firm do funkcjonowania zgodnego z przepisami prawa pracy;
- „Szczegółowe życie. Bezpieczna praca w gospodarstwie rolnym” – PIP poprzez wieloletnie, zintegrowane działania systematycznie przyczynia się do poprawy warunków pracy i życia na obszarach wiejskich, tu mamy bardzo szeroki zakres inicjatyw, od edukacji po kontrole i doradztwo;
- „Przeciwdziałanie negatywnym skutkom stresu w miejscu pracy” i działania prewencyjno-promocyjne na rzecz wykonywania przez obywateli Ukrainy legalnej pracy na terytorium RP.

Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Katarzyna Ueberhan (Lewica):

Dziękuję bardzo.

Otwieram dyskusję. Czy ktoś z państwa ma może pytania? Proszę, pan poseł Józefaciuk.

Poseł Marcin Józefaciuk (KO):

Szanowna pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, mam trochę pytań. Myślę, że chciałbym poprosić o odpowiedź na piśmie, a ze względu też na czas podzieliłem te pytania na kilka kwestii.

Jeżeli chodzi o warunki pracy mężczyzn, chciałbym zapytać, jakie nieprawidłowości w zakresie warunków pracy mężczyzn odnotowała PIP w ubiegłym roku i czy inspekcja prowadziła analizy porównawcze warunków pracy mężczyzn i kobiet, na przykład w jakich branżach o wysokim ryzyku zawodowym jest większa wypadkowość mężczyzn. Jakie działania kontrolne PIP podejmuje w sektorach, gdzie mężczyźni stanowią większość pracowników – budownictwo, transport czy przemysł ciężki? Jak kształtowała się wypadkowość wśród mężczyzn w porównaniu do kobiet – zarówno liczbowo, jak i w odniesieniu do rodzaju urazów? Czy prowadzą państwo takie analizy? Czy analizowano również wpływ stresu zawodowego oraz nadgodzin na wypadkowość, zarówno wśród kobiet, jak i mężczyzn?

Jeżeli chodzi o szkoły i warsztaty zawodowe, to czy kontrolowano stan BHP w warsztatach szkolnych i pracowniach zawodowych oraz u pracodawców? Co z tego wynika? Jak często dochodziło do wypadków uczniów podczas praktyk zawodowych oraz nauki zawodu i w jakich zawodach najczęściej? Wyobrażam sobie, że w rolniczych i samochodowych, ale nie jestem pewien. Czy według państwa szkoły są przygotowane technicznie i organizacyjnie do prowadzenia zajęć praktycznych zgodnie z zasadami BHP? Czy PIP współpracuje z MEN w zakresie prewencji wypadków w szkolnictwie branżowym i technicznym?

Jeżeli chodzi o pracę nauczycieli, to czy zgłaszają się nauczyciele do państwa i jakie były problemy w zakresie warunków ich pracy? Jakie były najczęściej zgłaszane problemy i czy dochodzą już głosy na temat nieprawidłowości w rozliczaniu godzin ponadwymiarowych? Czy odnotowano przypadki przeciążenia obowiązkami w pracy nauczycieli? Jak oceniana jest dostępność i skuteczność szkoleń BHP w szkołach oraz wśród kadry pedagogicznej?

Jeżeli chodzi o dostosowanie stanowisk pracy dla osób z niepełnosprawnościami, to jak państwo oceniają w 2024 r. rzeczywisty poziom dostosowania miejsc pracy do potrzeb osób z niepełnosprawnościami? Z tego, co kojarzę, był to wniosek z 2023 r. Czy planuje się intensyfikację kontroli dotyczących dostępności i ergonomii stanowisk pracy? Czy w kontrolach uwzględniano kwestie dostosowania środowiska pracy do osób neuroróżnorodnych, czyli ADHD, autyzmu i dysleksji? Czy oczywiście PIP współpracuje z organizacjami pozarządowymi w tej sprawie?

Ostatnie pytania, takie z serii różne: Jakie są obecnie priorytety kontrolne PIP w zakresie bezpieczeństwa pracy i prawa pracy na 2025 r.? Jakie wnioski z 2023 r. wyeliminowano już w 2024 r.? Czy zaobserwowano wzrost liczby zgłoszeń dotyczących mobbingu lub dyskryminacji ze względu na płeć, wiek lub niepełnosprawność? Czy inspekcja widzi potrzebę zmian legislacyjnych, które mogłyby wzmocnić ochronę pracowników w kontekście automatyzacji i pracy zdalnej? Serdecznie dziękuję.

Przewodnicząca poseł Katarzyna Ueberhan (Lewica):

Dziękuję bardzo.

Może zrobię tak, że zbierzemy wszystkie pytania i później w miarę możliwości pan minister odpowie, a jeżeli będzie to wymagało szerszej odpowiedzi, to poprosimy o odpowiedź na piśmie.

Do głosu zgłasza się też posłanka Oliwiecka. Proszę.

Poseł Barbara Oliwiecka (Polska2050-TD):

Dziękuję. Mam pytanie dotyczące zatrudnienia cudzoziemców. Jak dobrze czytam w raporcie, nie mamy dużego spadku nielegalnego zatrudniania cudzoziemców, ale nadal jest to problem. Moje pierwsze pytanie jest takie: Jakie działania państwo podejmujecie w tym kierunku? Ale przyznam się też, że zetknęłam się z tym problemem osobiście – jako parlamentarzystki z Komisji Infrastruktury odwiedzaliśmy różne zakłady i pracownicy cudzoziemcy mówili nam, że faktycznie byli ofiarami takich nielegalnych – nie wiem, czy nielegalnych, może źle się wyraziłam, ale – praktyk agencji pośrednictwa pracy, które stosowały nielegalne zapisy w umowie. One oczywiście z punktu polskiego prawa, absolutnie są nielegalne i byłyby podważane w każdej sytuacji, natomiast cudzoziemcy o tym nie wiedzą. Tam się znajdowały zapisy, które czasami wręcz zahaczały o taką pracę niewolniczą, o pobieranie wysokich opłat, zakaz rozmawiania z przełożonym na temat warunków finansowych. Te osoby – akurat powiem wprost – byliśmy w firmie Newag,

która przejęła część tych osób, zatrudniając ich bezpośrednio, i wzrost wynagrodzeń tych osób był trzykrotny albo czterokrotny. Więc naprawdę mieliśmy do czynienia z takim wręcz wyzyskiem.

Pytanie jest takie: Czy zdaniem państwa to jest problem szerszy? Czy państwo spotykacie się z takim problemem i jakie kampanie prowadzicie w stosunku do takich właśnie firm prowadzących takie nielegalne działania, jak również do cudzoziemców, żeby ich uświadamiać, jakie mają prawa? Bo zdarzyło się nawet – i są takie sytuacje potwierdzone – że legalność zatrudnienia była potwierdzana cudzoziemcom na żółtych bloczkach z Poczty Polskiej. Oczywiście cudzoziemiec nawet nie wie, że to nie ma żadnej mocy prawnej, że to jest fikcja. Czy państwo znacie taki problem? Jaka jest jego skala? Jakie działania podejmujecie w tym temacie? Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Katarzyna Ueberhan (Lewica):

Dziękuję.

Czy są jeszcze jakieś pytania z sali? Pani poseł Kulpa. Proszę.

Poseł Wioletta Maria Kulpa (PiS):

Chciałabym poruszyć, panie ministrze, sprawę, z którą pan się zetknął, bo z panem rozmawiałam. Chodzi o kompetencje pracowników, którzy wchodzą na rynek polski, a są obcokrajowcami. Nie chodzi mi o kompetencje czysto techniczne – myślę o budowlance, zbiorach owoców czy warzyw – tylko mówię o zawodach, które w dużej mierze wpływają na nasze bezpieczeństwo, życie i zdrowie osób przebywających w różnych miejscach. Podam przykład ratowników wodnych. Otóż nikt do końca nie sprawdza kompetencji tych osób, które mienią się ratownikami albo często zdobywają te papiery. Tak jak to określił szef ogólnopolskiego WOPR – to nie są ratownicy, tylko „ratowacze”. I doszło między innymi – chyba dwa albo trzy lat temu – nad jednym z kąpielisk nadmorskich, do bardzo poważnego wypadku, ponieważ ratownicy, akurat pochodzenia ukraińskiego, nie wiedzieli, jak zareagować w takiej sytuacji. Ja zetknęłam się z tym problemem, jak pan doskonale wie, w Płocku, gdzie eliminuje się płockich ratowników, WOPR-owców, i zatrudnia się przez agencję pracy tymczasowej z Wrocławia osoby, które nie do końca być może odpowiadają kompetencjom, które powinni posiadać, bo nikt ich papierów tu nie sprawdza. Spółka prawa handlowego, zresztą utrzymywana ze środków publicznych, powiedziała mi wprost, że nie musi tego sprawdzać, bo agencja pracy tymczasowej mówi, że mają określone kompetencje i nikt tego nie weryfikuje.

Państwa kontrola wykazała nieprawidłowości. Tylko chcę zwrócić na jedno uwagę – i państwu posłom, i panu ministrowi – że wszystko jest w porządku, jak się nic nie dzieje, jak nie ma żadnej tragedii. Ale w momencie, kiedy dojdzie do jakiejś tragedii, to wtedy będziemy wszyscy się zastanawiać, kto sprawdzał kompetencje tej osoby. Czy ona ma uprawnienia do tego, żeby rzeczywiście nadzorować nasze życie i zdrowie nad akwenami wodnymi? Bo sam basen to nie jest jeszcze problematyczny, ale gorzej, jak są to otwarte akwenty wodne.

Natomiast dziwi mnie tylko jedno w tym wszystkim, że ja oczywiście odbijam się od ściany. Teraz skierowałam interpelację do ministra spraw wewnętrznych i administracji, który bezpośrednio nadzoruje służby ratownicze. Ale w mojej ocenie instytucja państwowa, jaką jest PIP, w momencie, kiedy pojawiają się takie sytuacje i wie, że są zgłaszane – zresztą były również interwencje, materiały telewizyjne na ten temat – a nasi fachowcy i służby, które się tym zajmują na co dzień, zgłaszają ten problem i nikt dalej tego tematu nie podejmuje... Myślę, że państwo powinniście też ze swej własnej intencji, mając wiedzę, że takie przypadki się zdarzają, również sami interweniować i prosić ministerstwa, które są odpowiedzialne za poszczególne branże i je nadzorują. Powinniście państwo wypracować takie przepisy prawa w nowej rzeczywistości, kiedy rzeczywiście mamy duży napływ między innymi osób innego pochodzenia, obcokrajowców, którzy przychodzą na rynek polski. Tak jak chociażby zajmujemy się chyba na jutrzejszym posiedzeniu pielęgniarzami, które pochodzą z Rumunii, tak samo powinniśmy odnosić to do innych zawodów, które naprawdę są ważne w odniesieniu do naszego życia i zdrowia. To taka moja refleksja, że brakuje mi tej wymiany doświadczeń pomiędzy państwem a ministerstwami, które są odpowiedzialne za nadzór. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Katarzyna Ueberhan (Lewica):

Dziękuję.

Pani posłanka Czechak. Proszę.

Posel Lidia Czechak (PiS):

Mnie konkretnie interesują wypadki przy pracy, bo znalazłam, że mieliśmy 1956 poszkodowanych, w tym 174 wypadki śmiertelne i 511 ciężkich obrażeń. Cały czas gdzieś ta ilość tam krąży. Ale mam takie pytanie o kwestię porównawczą, bo trudno mi powiedzieć, czy nastąpiła jakaś poprawa – ogólnie przestrzegania prawa pracy, a szczególnie, jeżeli chodzi o wypadki przy pracy. Bo jednak widzimy, że cały czas one występują, szczególnie w branży przemysłowej. Więc mam pytanie, jak to się ma w stosunku do poprzednich lat.

Przewodnicząca poseł Katarzyna Ueberhan (Lewica):

Dziękuję.

Proszę, pani poseł.

Posel Bogumiła Olbryś (PiS):

Dobry wieczór państwu. Moje pytanie dotyczy szkolnictwa. Czy macie państwo takie dane statystyczne za 2024 r. dotyczące liczby kontroli PIP z podziałem na szkoły publiczne i niepubliczne? Ile tych nieprawidłowości było? To jest pierwsze pytanie. W jakim charakterze te nieprawidłowości były? Ile kontroli w Polsce było – również weźmy ten ostatni 2024 r. – w takich dyskontach jak Biedronki? Ile było nieprawidłowości i w jakim charakterze te nieprawidłowości wystąpiły? Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Katarzyna Ueberhan (Lewica):

Dziękuję.

Czy ktoś jeszcze z parlamentarzystów chciałby zabrać głos? Nie widzę. To strona społeczna. Proszę.

Przedstawiciel Związku Rzemiosła Polskiego Kamil Rybikowski:

Dzień dobry. Kamil Rybikowski, Związek Rzemiosła Polskiego.

Oczywiście zdaję sobie sprawę, że dzisiaj przedmiot posiedzenia tej Komisji dotyczy sprawozdania za 2024 r., ale nie trudno uciec od tego, że zakończył się niedawno proces konsultacji społecznych nowego projektu ustawy o zmianach właśnie w PIP. Chciałbym zadać pytanie trochę mówiące już o tym, co miałyby się ewentualnie zmienić, ale właśnie w kontekście poprzedniego roku. W obecnie obowiązującej ustawie PIP inspektor składa wnioski do sądu o ustalenie stosunku pracy. Chciałbym się spytać, jaka była skuteczność tutaj PIP, to znaczy, ile takich wniosków zdobyło przychylną decyzję sądu w 2024 r. Co także jest istotne, jaki był czas trwania tych postępowań, jeśli chodzi o średni okres od momentu złożenia takiego wniosku do wyroku w I instancji i ewentualnej II instancji? Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Katarzyna Ueberhan (Lewica):

Dziękuję.

Czy ktoś jeszcze? Nie widzę. W takim razie oddaję głos panu ministrowi. Proszę.

Główny inspektor pracy Marcin Stanecki:

Dziękuję bardzo. Może zacznę od ostatniego pytania, bo w 2024 r. inspektorzy skierowali 24 powództwa o ustalenie istnienia stosunku pracy na rzecz 28 osób. W czterech przypadkach wydano wyroki ustalające istnienie stosunku pracy, uwzględniając powództwo inspektora pracy, w dwóch przypadkach zawarto ugodę przed sądem, w trzech przypadkach sąd umorzył postępowanie, pozostałe sprawy pozostają w toku.

Jeżeli chodzi o kontrolę Biedronki i szkolnictwa, to ustosunkujemy się na piśmie, bo niestety nie mam przy sobie danych, o które pani poseł pytała.

Ustosunkujemy się również na piśmie do pierwszych pytań zadanych przez pana posła, których było kilkanaście.

Jeżeli chodzi o wypadki, to z naszych danych wynika, że w 2022 r. mieliśmy 302 wypadki ze skutkiem śmiertelnym i 769 z ciężkimi obrażeniami ciała. W 2023 r. było to 249 wypadków śmiertelnych i 667 z ciężkimi obrażeniami ciała, a w 2024 r. – 223 śmiertelne i 603 z ciężkimi obrażeniami ciała. Liczba wypadków ulega zmniejszeniu, choć nadal jest bardzo wysoka. Dlatego też będziemy koncentrować się na kwestiach związanych również z bezpieczeństwem i higieną pracy. Ale, tak jak państwo pewnie zwróciliście uwagę, to skargi determinują naszą pracę, a one głównie dotyczą prawnej ochrony pracy. Stąd też takie przeniesienie ciężaru. Ale planujemy w przyszłym roku w każdym okręgu konferencję poświęconą właśnie wypadkowości. Każdy okręg

będzie przygotowywał ją pod kątem zagrożeń wypadkowych, które na jego terenie są dominujące. Liczymy, że taka działalność informacyjno-edukacyjna przyniesie efekt. Poza tym nasza strategia – stop wypadkom – wizja zero wypadków – przyniosła spektakularne efekty, bo połączenie działalności kontrolnej, o której wspominałem, z działalnością prewencyjną, na którą wydaliśmy ogrom pieniędzy przyniosła też efekty, bo w 2022 r. mieliśmy 30 wypadków śmiertelnych na wysokości, a w 2024 r. udało się zmniejszyć tę liczbę ofiar do 15. Takie połączenie działalności kontrolnej i prewencyjnej przyniosło spektakularny efekt, bo wydaje się, że dzięki naszej działalności uratowaliśmy życie 15 osób.

Jeżeli chodzi o kompetencje ratowników wodnych, to PIP nie ma możliwości sprawdzenia, czy ratownik ma właściwe kwalifikacje. Jak pani poseł trafnie zauważyła, kontrola wykazała nieprawidłowości, ale w zakresie uprawnień właściwe jest MSWiA, do którego pani poseł skierowała interpelację. To jest właściwy krok. My dokładamy wszelkich starań, żeby kontrole legalności zatrudnienia cudzoziemców przeprowadzać. To jest też dla nas priorytet na najbliższe lata. Chcemy kontrolować wykonywanie pracy przez cudzoziemców w podmiotach i inwestycjach, które będą pod szczególnym nadzorem. Więc na to zwracamy uwagę.

Kontrolujemy również agencje pracy tymczasowej, kontrolujemy użytkowników. Robimy tak zwane kontrole krzyżowe, by zweryfikować przestrzeganie przepisów. Nie ukrywamy też, że liczymy na to, że pozytywne zmiany przyniesie ustawa z 20 marca 2025 r. o warunkach dopuszczalności powierzenia pracy cudzoziemcom na terytorium RP. Jej celem jest ograniczenie występujących nadużyć i usprawnienie procedur dotyczących powierzania pracy cudzoziemcom. Dla nas ta ustawa przynosi wiele zmian – chociażby mamy nową filozofię nakładania kar za nielegalne powierzenie pracy cudzoziemcom. Kary w ogóle zostały podniesione, są zdecydowanie wyższe. Też ta ustawa częściowo uwzględnia nasze wnioski, które dotyczyły eliminowania nieprawidłowości wynikających ze stosowania outsourcingu stanowiącego obejście przepisów o pracy tymczasowej oraz uwzględnia nasze propozycje dotyczące rozwiązań zapobiegających zatrudnianiu cudzoziemców w podmiotach, które decydują się na utrudnianie czynności kontrolnych inspektorom pracy. Takie utrudnianie polega na przykład na nieokazywaniu wymaganych dokumentów czy niestawianiu się na wezwania. Również ta ustawa usunęła możliwość stosowania tak zwanych spółek ukraińskich, które w przypadku cudzoziemców wykorzystywane były do obchodzenia przepisów dotyczących konieczności uzyskiwania zezwoleń na pracę.

Również poza kontrolami kładziemy duży nacisk na działalność informacyjną. Bardzo duży nacisk kładziemy na działalność informacyjną i edukacyjną. Zwracamy również uwagę na to, żeby przeciwdziałać tym wszelkim patologiom w zatrudnieniu cudzoziemców. Staramy się też oczywiście udzielać porad. Mamy – jeżeli chodzi o porady – zdecydowanie coraz większą liczbę cudzoziemców, którzy zgłaszają się do nas po poradę. Uruchomiliśmy stronę cudzoziemcywpracy.pip.gov.pl, na której też zawieramy informacje. Mamy infolinię. Więc staramy się na miarę naszych możliwości informować i edukować. Tylko też chciałbym, żebyście państwo zwrócili uwagę, że kontrolowaliśmy obywateli 114 państw, a z danych ZUS wynika, że mamy 150 narodowości wykonujących pracę w Polsce, więc to też dla nas jest bardzo duża trudność.

To wydaje mi się, że odpowiedziałem na te pytania. Co do pozostałych – udzielimy odpowiedzi na piśmie. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Katarzyna Ueberhan (Lewica):

Dziękuję bardzo.

W takim razie zamykam dyskusję.

Szanowni państwo, czy jest sprzeciw co do przyjęcia sprawozdania zawartego w druku nr 1463? Sprzeciwu nie widzę. Stwierdzam, że połączone Komisje przyjęły sprawozdanie z działalności PIP za 2024 r. – druk sejmowy nr 1463.

Pozostaje nam wybór posła sprawozdawcy. Proponuję, żeby była to osoba z Komisji Polityki Społecznej i Rodziny z uwagi właściwość ministra i MRPiPS.

Głos z sali:

Zgłaszam panią poseł Marię Koźlakiewicz.

Przewodnicząca poseł Katarzyna Ueberhan (Lewica):

Pani poseł wyraża zgodę?

Posel Maria Joanna Koźlakiewicz (KO):

Tak.

Przewodnicząca poseł Katarzyna Ueberhan (Lewica):

Dobrze. Czy jeszcze ktoś się zgłasza?

Posel Maja Ewa Nowak (PSL-TD):

Ja bym chciała zgłosić Barbarę Oliwiecką... Wycofujemy kandydaturę pani Barbary Oliwieckiej.

Przewodnicząca poseł Katarzyna Ueberhan (Lewica):

Dobrze. Czy jest sprzeciw? Sprzeciwu nie widzę i nie słyszę. Stwierdzam, że połączone Komisje dokonały wyboru posła sprawozdawcy.

Na tym wyczerpaliśmy porządek dzienny posiedzenia. Dziękuję wszystkim za udział. Zamykam wspólne posiedzenie Komisji.